

OBSERVAȚII ASUPRA REPERTORIULUI TOPONIMIC DIN ȚARA LĂPUȘULUI*

IOAN-MIRCEA FARCAȘ

Textul de mai jos are ca obiect, așa cum anunță și titlul, prezentarea unor observații asupra toponimiei din Țara Lăpușului. Drept material de studiu, constituit în exclusivitate din toponimie minoră, a servit volumul cu titlul omonim *Toponimia din Țara Lăpușului* de Ștefan Vișovan (= TȚL). Parcurgerea corpusului toponimic, din lucrarea menționată, atrage atenția asupra unor particularități perceptibile la o primă lectură: apartenența acestuia la vocabularul dialectal, în chip firesc, întrucât posesorii de parcele, de pe un teren agricol comun, devin și creatorii de denumiri relevante ale acestora.

Pentru început am urmărit modalitatea de formare a topolexemelor, dată fiind identitatea lor de formațiuni lexicale, nume de locuri, relief, țări etc.

Elementele selectate din corpusul menționat au fost grupate după procedeele de creare, în genere, specifice domeniului de formare a cuvintelor din limba comună.

Cele mai numeroase au apărut prin compunere fie prin *aglutinare*, fie prin *alăturare*, uneori cele două procedee fiind cumulate, dar și prin *derivare*.

În cele ce urmează ne-am propus să ilustrăm fiecare dintre procedeele anunțate.

Categoria compuselor prin aglutinare însumează toponime al căror mod de formare poate fi identificat prin analiză. Prezentăm mai jos câteva toponime rezultate în urma aglutinării.

Aruncaș „deal” (p. 17) relevă, la analiză, o potențială exconstrucție prepozițională *a runcaș* „la deal”, în prezent „închisă”, prin absorbția cuvântului de origine latină, *a* < lat. *ad*, de *runcaș*, diminutiv de la baza derivativă *runc*, de aceeași origine latină: *runcus*, după DLR. Conform aceluiași dicționar, cuvântul circulă în aria nordică, altfel spus, prin Bucovina, Maramureș, nordul Transilvaniei (în care se integrează și Țara Lăpușului). Tot după sursa citată, prin *runc* se înțelege „un loc într-o pădure unde copacii au fost tăiați sau doborâți de vânt

---

* *The work presented in this paper was supported by the research grant from the Romanian National Authority for Scientific Research and Innovation CNCS = UEFISCDI, project no PN-III-P4-ID-PCE-2020-0451.*

(Candrea ȚO, p. 52), întrebuințat ca pășune sau ca ogor” (DLR s.v.). Referitor la originea compusului *aruncaș*, autorul face următoarea afirmație: „S-a ajuns la această formă ca urmare a unei modificări prin proteză și etimologie populară a lui *runcaș*” (p. 17–18), fără să explice sau să motiveze în vreun fel schimbările menționate.

La aruncaș (p. 143) reprezintă topolexemul imediat următor, din punctul de vedere al creării, cu structura lărgită prin implicarea aceluiași nucleu toponimic, de această dată amplificat prin aglutinarea cu *a* (*aruncaș*), dar precedat de o nouă prepoziție: ***La aruncaș***. Noul compus atestă desemantizarea conectivului primitiv *a* < lat. *ad*, reluat, reparatoriu, printr-un substitut (*la*): *Fântâna la aruncaș*. Mai adăugăm faptul că structura minimală a prepoziției *a* stă la baza „perturbărilor lexicale”, favorizând alipirea acesteia prin „absorbție” de substantivul precedat. Referitor la evoluția *aruncaș* > *la aruncaș*, autorul precizează: *Credem că avem aici o deformare a lui runcaș, diminutiv de loc runc* (p. 143).

După modul de lărgire a componentelor, urmează un nou toponim *Fântâna la aruncaș* (p. 87). Structura acestuia relevă valorificarea, în continuare, a entopicului: ***Fântâna la aruncaș***. Înregistrând-o, Ș.V., se limitează la o analiză minimală, strict constativă: „fântână + determinant toponimic. Vezi *aruncaș*”. Prezentarea celor trei toponime *Aruncaș*, *La aruncaș*, *Fântâna la aruncaș* relevă ritmul crescând de evoluție a sistemului toponimic, probă a caracterului uzual, a funcționalității acestui compartiment lexical.

Trecărări (p. 245), formațiune toponimică similară cu cele discutate *supra*, figurează în corpus însoțită de observația pertinentă a autorului: *Aici prepoziția s-a sudat cu substantivul pe care îl precedă (ibid.)*. În completare, adăugăm faptul că sudarea a avut loc condiționat, producerea aferezei soldându-se cu pierderea nazalității. Includerea variantei primitive în repertoriul volumului, în fapt o construcție prepozițională *Între cărări* (p. 137), cu analiza *nume precedat de prepoziție*, relevă procedeul de creare a noului toponim, ca și al altora: *Treizvoare*, *Trelupoi*, *Trevaduri*, *Trevâlcele* (p. 245), fiecare în parte și toate la un loc, confirmate pentru calitatea de construcții prepoziționale: *Între izvoare*, *Între vaduri*, *Între vâlcele (ibid.)*. După fuziunea prepoziție/substantiv, noile formațiuni toponimice funcționează de sine stătătoare: *Trecărari*, *Trelupoi*, *Trevaduri* ori intră în componența unor toponime mai ample, de doi sau de trei membri: *Valea Trecărării*, *Valea Trecărărilor*, *Dosul Văii Trecărării*, *Șesul Văii Trecărării*. În afară de faptul că acestea constituie repere orientative pentru localnici și nu numai, astfel de compuse „de natură toponimică” se dovedesc susceptibile de a deveni repere onomastice, altfel spus, baze derivative pentru numele de familie, prin capacitatea lor de a exprima locul de proveniență, originea unei persoane. În DNFR, Iorgu Iordan a inclus n.f. *Trăușan*, pe care îl consideră același cu *Troșan*, pentru ambele propunând descendența din limba bulgară (*Trošan*). Din acest motiv, pentru același caz avem o altă propunere: silaba inițială *tră* ar putea corespunde secvenței omonime din structurile toponimice de felul ***trăcărări***, fost ***între cărări***.

Restul celor două silabe *-ușan* ar reproduce, într-un mod corupt, subst. *oașă*, pl. *oașe* „loc protejat de defrișare”, împrumut din limba maghiară (cf. *trăoașe*, *trăoașă*). Numele persoanei, originare din *trăoașe* ar fi, prin urmare, un derivat cu sufix: *trăoșan*. În sprijinul acestei ipoteze am apelat la *Cartea de telefon a orașului București, jud. Ilfov, 2003–2004, editată de „Pagini aurii” SA*, ca sursă de informație onomastică. Într-adevăr, în nomenclatura respectivă, pentru doi abonați, figurează n.f. *Trăoșan: Trăoșan Corina și Trăoșan Ștefan Matei*.

Aglutinarea poate avea loc în limitele unei sintagme toponimice, favorizată de reducerea drastică a unuia dintre termeni (ca și în cazul prepoziției *între*). De fapt, și aici este vorba de o construcție prepozițională, dar termenul afectat nu este prepoziția, ci substantivul. *Pădămănesc* corespunde variantei integrale *Pe Dâmbul Mănesc* (p. 188), construcție prepozițională în cazul căreia entopicul este precedat de conectiv și succedat de antroponim. Din entopic „s-a extras” prima silabă (*dâm-*), prin care va fuziona cu antroponimul. Secvența inițială se va reduce la doi termeni (în rostirea locală): *Pă Dămănesc*.

Din aceeași familie lexicală, toponimul *Jgheabul Mănesc* (p. 140), analizabil prin entopic + determinant antroponimic va cunoaște o restrângere, în cazul primului termen, prin apocopă. Silaba inițială reținută fuzionează cu determinantul antroponim *Jgheamănesc* sau, prin hipercorectitudine, *Jd'amănesc*.

Într-o organizare mai amplă, *Ulița la vârdealului* (p. 252), în variantă restrânsă, reproduce primitivul *Ulița la vârful dealului*. Un regim asemănător întâlnim la toponimele (trimembre) construite pe baza nucleului *în vârful: În vârful buciului* „deal” = *Vârbuciumului*; *În vârful colnicului* „fânațe” = *Vârcolnicului*; *În vârful dealului* „fânațe” = *Vârdealului*; *În vârful lăzuțului* „deal” = *Vârlăzuțului*. În toate cazurile citate, modificarea răspunde unor tendințe de eficientizare a unor lexeme prea lungi.

Compunerea prin alăturare

Ilustrăm procedeul cu câteva cazuri care ridică probleme din punctul de vedere al determinantului.

Există o categorie de termeni toponimici constând din structuri binare în cazul cărora s-a practicat o anumită restrângere fonetică pentru a asigura o rostire confortabilă, fără impedimente. Pentru exemplificare ne-am oprit asupra unui caz în prezentarea integrală a autorului (p. 282): „*Valea Topilor* «pârâu în care se pune cânepa la topit» Cp. dial. *Topilă* «loc îngrădit în albia unui râu sau într-o apă stătătoare unde se pune la topit cânepa sau alte plante textile; bazin de topire a plantelor textile, săpat în câmp și legat printr-un canal de o apă curgătoare sau de un lac»” (DM, p. 868). Termenul al doilea din secvența toponimică în discuție a fost supus unei restrângeri pornind de la var. integrală *Valea Topilelor* și ajungându-se la ~ *Topilor*.

Unui tratament similar este supus și toponimul *Valea Mândrăii* (p. 274) „pârâu (= vale) + determinant antroponimic”. În percepția constructului toponimic

nu trebuie să uităm semantismul entopicului, la nivel dialectal „râu, pârâu”, confirmat generos, relativ recent, în DGS III s.v. Cât privește determinantul, Ș.V. consideră că „Mândraie poate fi și un zoonim” (*ibid.*). Faptul că Iorgu Iordan, DNRF, p. 362 a inclus n.f. *Mândroi*, ca și OD, p. 458, ne determină să considerăm *Mândroaia* femininul acestuia. Îl regăsim ca determinat antroponimic în sintagma *Valea Mândrăii* pentru care presupunem varianta primară *Valea Mândroaii*. Monoftongarea *oa* > *o* conferă echilibrul necesar pentru rostirea toponimului astfel constituit.

Un element de sprijin pentru mutația *Mândroaia* > *Mândraia* l-am identificat în sintagma toponimică *Fântâna din Valea Mândroaiei* (p. 83). Un altul a fost reperat în corpusul TȚL, p. 185, prin topolexemul *Pârâul Văii Negrăii*, pentru care, de asemenea, presupunem var. primitivă *Pârâul Văii Negroaii*. Și pentru elementul antroponimic de factură cromatică Iorgu Iordan în DNFR (p. 330) a reținut n.f. omonim *Negroi*, ca și *Negrea*, la fel și OD, p. 570. Subliniem caracterul arhaic al toponimului, după cum probează și apozitia *Văii Negroaii*.

Prin toponimul *Secătura ingurenașilor* se definește un teren complet deshidratat, ca stare generală, incompatibil cu agricultura care s-a uscat prin *secare* și a devenit inutilizabil. Proprietarii acestuia sunt *ingurenașii* s.m. pl., etnonim „români proveniți din comunități compacte de unguri” (cf. Iordan, DNFR s.v. *ungurean*). Prin delabializarea vocalei inițiale, acesta devine *îngurean*, pl. *îngureni*, iar prin acomodarea ([î] – [i] > [i – i]) *ingureni*. Prin analogie cu diminutivul *unguraș* < *ungur* + suf. *-aș* (cf. Iordan, DNFR) s-a putut crea o formațiune similară *îngurenași* care împreună cu un entopic compune un toponim: *Secătura ingurenașilor*, deductibilă din *Secătura ungurenașilor*, p. 228. După informația autorului, *ingurenașii* sunt locuitorii satului *Ungureni*, vecini cu Lăpușul Românesc, Toponimul următor *ungunoaia* (p. 257) reflectă același tip de situație ridicat de etnonimul în cauză, deosebindu-se însă ca problematică. Semnificând „fânațe”, cât privește originea, în interpretarea autorului, ar proveni dintr-o poreclă, *Ungunoaia*, comparabilă cu *Unguroaia*. Modificarea s-ar fi produs prin disimilare. Menținând același domeniu al accidentelor fonetice, mai degrabă am propune asimilare [r] – [n] > [n] – [n], fără să excludem aportul rotacismului, prezent în zonă. În aceste ultime condiții am considera mutația un caz de hipercorectitudine, restabilindu-se, în intenția vorbitorilor, situația primară.

Bidioane în *Pârâul bidioanilor* (p. 177) figurează cu analiza *pârâu* + *nume topic* cf. n.f. *Bedeoan* + informația autorului privind frecvența n.f., *cotat în Maramureș cu 63 de apariții*. Același n. f. a fost înregistrat în OD (p. 85), însoțit de interpretarea etimologică *Bedeoan* < n. f. *Bede* și sufixul *-oan*. OD valorifică informația din DOR, p. 197, s.f. *bede* < *bedă* „pacoste, mizerie”.

Față de ipotezele exprimate anterior, de altfel discutabile (ar putea exista o sursă de apă, exclusiv, pentru oropsiții soartei, grupați sub n. f. *Bedeoan*?), formulăm o propunere diferită; întemeiată pe argumente oferite de toponimul analizat. Pentru determinantul *bidioanelor* genitiv, fem. pl., reconstituim

singularul *bidioană*. Structura fonetică a acestuia „trimite” la sinonimul *lighioană*, cel puțin pentru silaba finală. Posibilitatea de suprapunere cvasisinonimică *dihanie* + *lighioană* ar duce la un prim rezultat *dighioană*, perfectat mai apoi, prin asimilare consonantică progresivă, sau prin hipercorectitudine, în *didioană*. Repertoriul toponomastic din Lăpuș a înregistrat *didioanii* (p. 62), după autor, „«pădure», *sens neclar*”. Dacă se clarifică semantismul pentru *bidioane*, atunci *didioane* „pădure” înțeles obscur în viziunea lui Ș.V.) se decodifică, „loc de reședință, al animalelor sălbatice, pădure”. Menționăm că o variantă din procesul descris, *didigoane* este cunoscută la românii din Ungaria, în prelungirea ariei din Țara Lăpușului. Lexemul apare în textele populare înregistrate de la povestitorul Teodor Șimonca, Fl. p. 63. *No, zice când am ajuns la pădure – amu ne scoborâm jos că aici este multe feluri de didigoane și dacă noi, zice, sântem pă cai, prinde calu dă sub noi, l-asmucește și noi putem să picăm fără iesta... Numa amu, zice, voi îți aduce caii și io, zice, v-oi apăra și pă cai, și pă voi*. Cât privește varianta din sintagma *pârâul bidioanilor*, presupunem că ar avea aceeași origine comună, respectiv punctul de pornire *didioane*. Prin disimulare consonantică regresivă [d] – [d] > [b] – [d] sau, în egală măsură, prin atracția sinonimului *bală* (înv. și reg.) „monstru, fiară” s-ar fi obținut *bidioane*, genul gramatical al acestora fiind feminin, așa cum sunt toate lexemele implicate în crearea unui nou termen: *bală, dihanie, lighioană*.

Derivarea este un procedeu extrem de productiv în limba populară, mai ales în nordul și vestul Transilvaniei, după care, în ordine, îi urmează nordul Moldovei (Tudose, *Derivarea*, p. 331). Procedeu beneficiază de „concursul” unor mutații fonetice. De multe ori, derivate din limba comună își schimbă forma prin astfel de schimbări. *Poieniță*, cunoscutul diminutiv de la *poiană*, devine irecognoscibil după sincopa suferită: *poniță* (p. 183), *Pârâul poniței* < *pârâu* + determinat toponimic; *Ponicioară* „fânațe, pădure” (idem), după Ș.V., s-ar explica prin *poienicioară*, dim. < *poiană* + suf. dim. *-icioară*. Realitatea dialectală din Țara Lăpușului ne oferă o altă soluție, prin existența unei trepte intermediare a procesului: *poienică*, cf. *Poienica lui Pricop* (p. 211), dim. de la *poiană* + suf. *-ică*. Pentru rezultatul *ponicioară* presupunem baza *poienică* + suf. *-ioară*, = *poienicioară*, desăvârșit prin sincopă (ca în cazul *poieniță* > *poniță*): *ponicioară*. La fel, de la baza *poienică*, cu suf. *-uță*, descinde derivatul *poienicuță*, perfectat prin sincopă: *ponicuță* (p. 214). Pentru acest ultim caz, autorul propune lanțul derivativ *ponicuță* < *poienicuță* < *poiană* + suf. *-icuță*, în cadrul căruia a rămas fără explicație var. finală, *ponicuță*. Pentru desprinderea acesteia din etapa *poienicuță* se impune să admitem intervenția sincopei. În acest fel au apărut și toponimele *Poinicuță*, ~ *cu merii*, ~ *lui Tamaș* (p. 214).

Alteori, derivarea parcurge ambele trepte: primară și secundară, fără aportul schimbărilor fonetice. Un astfel de caz este *râpoaș* „culme înaltă de peste 700 m, râpă mică” < *râpă* + suf. *-aș*, în analiza autorului (p. 221). Întrucât părțile separate:

râpă + *-aș* nu reproduc structura derivatului *râpoaș*, propunem ca punct de plecare baza *râpău*, var. *râpou*, de la *râpă*, cu formantul *-ău* + aceeași particulă derivativă, *-aș* (p. 221). Este evident că se impune luarea în calcul a derivatului primar pentru a explica *râpoaș*, rezultat în urma suprasufixării.

În aceeași categorie a formațiilor suprasufixate se înscrie și *Râuoiața* (var. *Râoița*) (p. 222). Ca derivat, provine de la baza *râuoia* (var. *râoia*) „vâlcea” (cf. *Gura râoii*, p. 115). La rândul său, *râuoia* se analizează prin *râu* + suf. *-oia*. Forma de feminin a derivatului s-ar datora și influenței semantismului: „vâlcea”. Ș.V. consideră că „Râuoia și Râuoiața par a intra în relație de antonimie toponimică” (p. 223). Tot de la baza derivativă *râu* provine un alt derivat: *râuoani* „parte de sat” prin care se definesc și locuitorii respectivi: *râuoan* < *râu* + suf. *-an*). Numele astfel creat se regăsește în toponimele *Drumul ruanilor* (p. 76) și *Ulița ruanilor* (p. 255), alcătuite din substantiv și determinant substantival. Prin analogie cu *ruan* s-ar explica *pârâoani*, parte de sat. E numită și *Pe pârâu* (p. 177). Pentru derivare a fost activat formantul *-an*, ca și în cazul *ruan(i)*, dată fiind similitudinea celor două baze: *râu* / *pârâu*, cf. *Lazul pârâoanului* (p. 167) „fânață” < *laz* + determinant antroponimic, un supranume provenit de la entopicul *pârâu*.

Dublă derivare diminutivală prezintă și termenul *rușorel* „deal” (p. 225), analizabil prin *rușor* (descinzând din *râușor*, evoluat de la *râu*), în urma unei sincope, evidente în ambele etape: *râușor* > *rușor*, *râușorel* > *rușorel*.

După Iorgu Iordan, *Toponimia*, p. 281–283, cazul ar putea dispune de o explicație suplimentară, luând în considerație etnonimul *rus*. Posibilitatea de diminutivare a acestuia, *rusișor*, ar oferi o șansă de analiză pentru derivatul *rușor*, de această dată prin haplogogie, evident, pentru alt sens cel de etnonim. Soluția oferită de Iorgu Iordan nu pare credibilă fie și pentru faptul că un mediu alogen nu putea asigura șanse de diminutivare pentru apelativul unui străin.

Un caz de suprasufixare îl reprezintă și toponimul *Șerpoiața* (p. 239) „deal”, derivat diminutival provenit de la *Șerpoia* „fânațe, parte de sat, pășune” (*ibid.*). Raportul *Șerpoia* / *Șerpoiața* exprimă diferențierea dimensională a unui teren prin numele reptilei: *Șerpoia* = o întindere neutră, normală ori redusă, prin adaosul unui adjectiv corespunzător: *Șerpoia mică* sau prin derivare sufixal-diminutivală: *Șerpoiața* (*idem*). Prin urmare, în cazul de față, topolexemul reprezintă exclusiv un teren agricol variabil dimensional, pierzându-și calitatea de zoonim.

Suseni din sintagma toponimică *Ulița Susenilor* (p. 256) constituie determinantul aferent entopicului, descendent dintr-o bază derivativă adverbială: *sus*. Așezarea unui sat poate dispune, uneori, de forme de relief contrastante, *partea de sus și partea de jos*, locuitorii distingându-se după apartenența lor la una dintre cele două părți, exprimată prin derivate corespunzătoare: *suseni* < *sus* + suf. *(e)an*; *joseni* < *jos* + aceeași particulă derivativă. Atunci când zona joasă, față de cea înaltă este numită *vale*, locuitorii sunt denumiți *văleni*, prin același procedeu de derivare. Între timp, denumirile localnicilor, pierzându-și din expresivitate, sunt augmentate cu noi particule derivate: *susenași*, *vălenași*. Cumulul de formați conferă forța comunicativă necesară pentru a atrage atenția asupra numelor atribuite localnicilor.

Ursoiță < *Ursoaie* + suf. *-iță* (p. 257), *Ursoică* < *Ursoaie* + suf. *-ică* (*ibid.*) denumesc aceeași formă de relief „vale”. Denumirile toponimice au fost create prin derivarea secundară a aceleiași baze derivative primare: *ursoaie*, la origine, cu valoare moțională: *urs* + suf. *-oaie*. Opțiunea pentru derivatele diminutive (*ursoiță*, *ursoică*) ca denumiri teritoriale, se explică prin dimensiunea formei de relief nici mare, dar nici mică și prin prezența tutelară a animalului respectiv.

Toponimele extrase din TȚL au valoare exponențială pentru corpusul volumului. Ele pot fi considerate documente, aducătoare de informație suplimentară pentru istoria limbii române. În acest sens, unele dintre acestea conservă fapte vechi de limbă în structuri care așteaptă să fie identificate. În timp, ele și-au redus frecvența, fapt evident în etalarea topolexemelor: *Aruncaș*, *La aruncaș*, *Fântâna la Aruncaș*. Acestea nu sunt confirmate în dicționare din punctul de vedere al nucleului *aruncaș*. Acceptând propunerea „protezei”, avansată de Ș.V. și procedând la separarea acesteia, identificăm o construcție prepozițională uzuală în lista de început a culturii române (cf. *a casă*) sau la nivel dialectal *amoi* loc. adv. < *a moi* 1. [despre rufe] „la muiat” (TDO / pct. 903, 940, 949, Gl. Munt. / pct. 858: *Rufele se puneau de seara amoi* (TDO, p. 165, pct. 940, Izverna, sat Siliștea, fostul raion Turnu-Severin. 2. [despre cânepă, in „la topit”: *Jumuleam in, băgam amoi la Dunăre* (Gl. Dobr., pct. 893, Alimanu, sat Dunăreni, Constanța). Sudarea acesteia la numele precedat a impus refacerea construcției printr-un element mai puțin vulnerabil, așa cum reflectă *La aruncaș*, *Fântâna la aruncaș* sau (*Rufele le băgam*) *la amoi* (TDO, p. 209, Crăguiești, fostul raion Turnu-Severin).

*

Volumul TȚL dovedește că procedeul „aruncaș” nu este unic; o altă prepoziție (*între*) este implicată în crearea de toponime noi: *trecărări*, *trezvoare*, *trelupo*, *trevaduri*, *trevâlcele*. „Desfășurarea toponomastică” oferită de corpusul TȚL constituie „ghidul de interpretare corectă a formării acestora”. În plus, valorificarea toponimelor în onomastică devine proba creativității lexicale populare. Dacă unitățile toponimice locale au șanse reduse de a depăși frontierele dialectale, numele de familie difuzate de la un capăt la altul al spațiului de limbă română fac cunoscute realitățile lexicale locale (cf. *oașă* „spațiu protejat, ocrotit de defrișare”, cu sinonimul *trăoașă*, baza derivativă a n.f. *Trăoșan*). Carența informațională, în acest caz, poate altera interpretarea, transferând originea n.f. dincolo de hotarele țării, chiar în partea opusă (cf. bg. *Trošan*). Dat fiind faptul că repertoriul toponimic a fost elaborat într-un mediu dialectal este și firesc ca „producțiile” acestuia să fie marcate în acest sens. Aici mai adăugăm și faptul că schimbările fonetice inerente au contribuit la realizarea „aspectului” particular al topolexemelor discutate. Vorbitorii au recurs la toate posibilitățile, cumulându-le pentru a obține rezultatul dorit. În acest sens, creativitatea lexicală devine emblema volumului discutat.

BIBLIOGRAFIE

- Candrea, ȚO – I. -A. Candrea, *Graiul din Țara Oașului*, București, 1907.
- DGS III – *Dicționarul graiurilor dacoromâne sudice*. Volumul III, Literele P–Z, București, 2011, coord. Maria Marin.
- DLR – Academia Română, *Dicționarul limbii române (DLR)*. Serie nouă, București, 1965 ș.u.
- DM – *Dicționarul limbii române moderne*, București, Editura Academiei, 1958.
- DOR – N.A. Constantinescu, *Dicționar onomastic românesc*, București, 1963.
- Gl. Dobr. – *Glosar Dobrogea*, de Paul Lăzărescu și Nicolae Saramandu, în *Texte dialectale și glosar. Dobrogea*, de Paul Lăzărescu, Victorela Neagoe, Ruxandra Pană, Nicolae Saramandu, [București], Editura Academiei, 1987.
- Iordan, DNFR – Iorgu Iordan, *Dicționar al numelor de familie românești*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1983.
- Iordan, *Toponimia* – Iorgu Iordan, *Toponimia românească*, București, Editura Academiei, 1963.
- OD – *Onomasticon Dobrogean, Nume de familie* de Mile Tomici și Persida Andronache, Editura Stephanus, 2005.
- Șimonca, Th. – *Poveștile lui Teodor Șimonca în Alexandru Hoțopan, Florian*, 1981.
- TDO – *Texte dialectale. Oltenia*, publicate sub redacția lui Boris Cazacu, de Cornelia CoHuț, Galina Ghiculete, Maria Mărdărescu, Valeriu Șuteu și Magdalena Vulpe, București, Editura Academiei, 1967.
- TȚL – Ștefan Vișovan, *Toponimia Țării Lăpușului*, Baia Mare, Editura Universității de Nord, 2008.
- Tudose, *Derivarea* – Claudia Tudose, *Derivarea cu sufixe în româna populară*, București, 1978.

OBSERVATIONS ON THE TOPONYMIC REPERTORY FROM THE LAND OF THE LAPUS

Abstract

The goal of our present paper is to share some observations on the toponymy of Lapusului County. The study focuses exclusively on minor toponymy, as discussed in the volume with the same name *Toponimia din Tara Lapusului de Stefan Visovan*, or TTL. Upon analysing the toponymic analysis of that book, we have been drawn to some perceptible peculiarities at its surface. The place names frequently belong to the dialect vocabulary, which is only natural since the owners of the plots on a shared agricultural land subsequently become the creators of the local place names. We have examined the formation of the topolexems as grouped according to their creation procedures. What has been found was that more toponyms appeared through agglutinative composition or joining, but also through derivation.

Facultatea de Litere, Baia Mare
Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca